Ősrégi rendeletek

Mórahalmi helypénzek

Majd ötórás maratoni ülést tartott Mórahalom polgármesteri hivatalának képviselő-testülete. A zsúfolt programban olyan napirendi pontok szerepeltek, mint a hivatal szervezeti és működési szabályzatának vitája, több múltbéli tanácsi rendelet módosítása, illetve a képviselő-testület 1991. évi munkatervének kidolgozása.

A testület elfogadta Katona László polgármester beszámolóját a legutóbbi ülés óta eltelt időben hozott intézkedésekről. Ugyancsak elfogadták a szervezeti és működési szabályzat mellékleteit, azzal a megjegyzéssel, hogy az Országgyűlés által még be nem iktatott, hiányzó jogszabályok majd megjelenésük után pótoltatnak.

Újabb határozatként a városatyák több, idejemúlt „ősrégi" (némelyik majd 20 éves) tanácsi rendeletet módosítottak. A közterület-használattal kapcsolatban például felemelték a város javára fordítható közterületi díjtételeket. Módosult a helyi piac- és vásártartásról szóló korábbi tanácsi rendelet is; emelkedni fognak az árusok által fizetett helypénzek.

Mórahalmon ezután módosított rendelet mondja ki az ifjúságvédelem szükségességét, és rögzíti az általános iskolai oktatás fejlesztésével kapcsolatos feladatokat.

A képviselő-testület — időpont-egyeztetésekkel — megtárgyalta az önkormányzati hatáskörök problémáját, az önkormányzat programját, működési elveit. Több ügyrendi fontosságú határozat született az indítványbenyújtás és a határozathozatal módjáról, illetve az évente tartott lakossági fórumokról. Meghatározták a képviselői testületi tagok jogait, s a már meglevő két bizottság — a pénzügyi és az ügyrendi — mellé újabb három — az egészségügyi-szociális, a művelődésügyi-közoktatási, és a termelési-ellátási — bizottság született.

A testület elfogadta a jövő évi munkatervet.

(panek)

Kamat a jegybanknál

A Magyar Nemzeti Bank 1991. január 1-jétől kamatot fizet a jegybanknál a pénzintézetek által elhelyezett kötelező tartalékok után. A kamat a mindenkori jegybanki alapkamat hetven százalékának felel majd meg. Mivel a jegybanki alapkamat jelenleg 22 százalék, 1991. január 1-jétől ennek megfelelően a kötelező tartalékok után fizetett kamat 15,4 százalék lesz. Az évi 15,4 százalékos kamatot a forintban teljesített kötelező tartalékok negyedéves állománya után fizeti az MNB, nem változik viszont a devizában teljesített kötelező tartalékok kamatozási rendje.

Kép-zavar

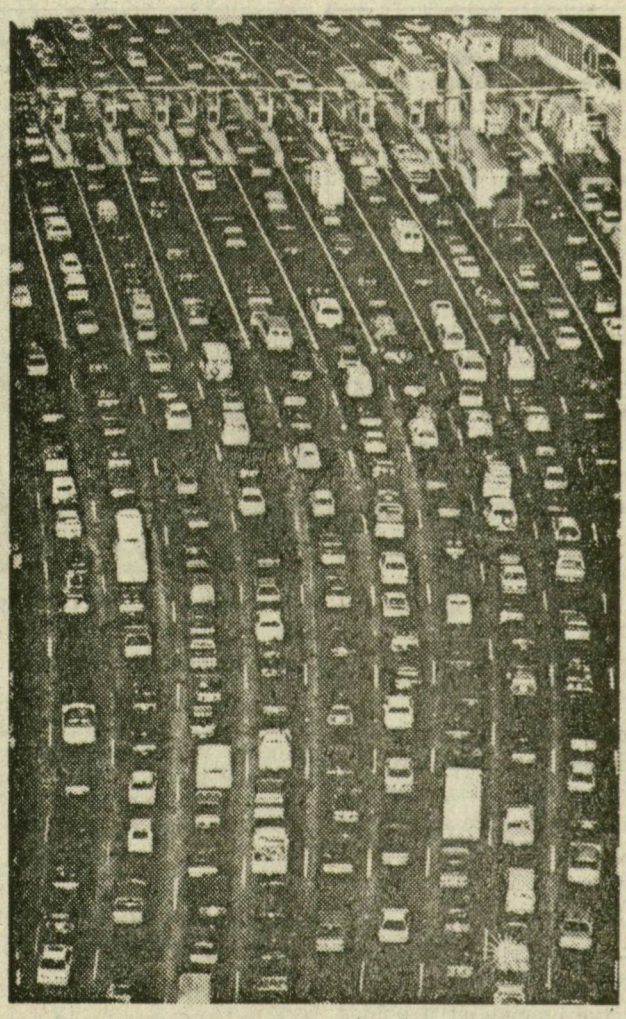

Azt hiszem, valóban zavarban lennék, ha Kaliforniában, a San Franciscót Oaklanddel összekötő öbölhíd feljáratán, az egyik autóban ülnék, délutáni csúcsforgalomban, amikor a fönti felvétel készült.

Az autó életünk egyik meghatározó eszköze. Hozzánk nőtt, velünk él. Nem hiszem, hogy a múlt század végi tudósok és konstruktőrök legmerészebb álmaikban el tudták képzelni a tizennégy pályás felhajtósávot, s azt a töméntelen problémát a mind szaporodó tragédiáktól, a benzináremeléssel való zsaroláson át, a családok életében betöltött konfliktusszerepéig, ami ma foglalkoztat bennünket. Nem is beszélve az egyre aggasztóbb légkörszennyezésről. Nemrégiben Genfben 130 ország szakértőinek részvételével klíma-világkonferenciát tartottak, s bár sok kérdésben nem jutottak egységes álláspontra, abban megegyeztek, hogy a légkört szennyező szén-dioxid-mennyiség egyik főbűnöse a gépkocsi-közlekedés. S ha elgondoljuk, hogy ezek az adatok normálisan működő típusokkal számolnak, s képtelenek követni, teszem azt, a hazai gépkocsipark borzasztóan lerobbant állapotát, a kétüteműek agresszióját, a különböző mérések hitelességét, a veszély még közelebbi. Egy biztos: nekünk is ki kell venni fejünket a homokból — bár úgy tűnik, már késő. Olyan roncsokkal, amilyennel Magyarországon közlekednek, Nyugat-Európában, vagy az amerikai kontinensen csak brahiból járnak. Nálunk szükségből, mert elengedhetetlenül hozzátartozik sok ember mindennapi munkájához; mert egy rózsaszínebben látó időszakban túlságosan is hosszúra sikeredett a gyeplő; mert ma már nem lehet luxus a tömegközlekedés hiányosságait pótolni az autóhasználattal; mert életünk részévé váltak ezek az — immár jól tudjuk, mert van összehasonlítási alapunk is — kelet-európai „autócsodák". S a hatalom ezt pontosan tudja, azzal fog meg bennünket, ami a legérzékenyebben érint. Emeli a benzinárakat, mert tisztában van azzal: aki arra építette életét, munkáját, hogy naponta gépkocsival közlekedik, az erről nem mondhat le. Legfeljebb szorítani fogja a gyerek lábát a cipő, nem lesz kicserélve az ülőgarnitúra, és vacsorára gyakrabban tálalnak parizert. Az autónak menni kell!

Január 1-jétől motorroncsoló anyaggal fogják színezni a háztartási fűtőolajat, hogy a dízelüzemű nyugati kocsik tulajdonosai ne használhassák a négy és fél literes fogyasztáshoz a 11 forintos tüzelőolajat. Íme, megint a szegény embert húzza az a bizonyos ág. Mert a minap egy társaságban — nem messze Szegedtől, az elegáns kisvárosban — azzal büszkélkedett az egyik vendég, hogy neki aztán meg kell néznie minden fillérnek a helyét. Így aztán neki dízel-Mercedese van, a lányának Ford Escortot vett. Mert hogy ezeknek a legalacsonyabb a fogyasztásuk. S mikor valaki közbevetette, hogy nem is lesz az olyan januártól, meg hogy piros lesz a fűtőolaj, csak mosolygott. Kiderült, hogy a kiskertben régen el van ásva az a 10 darab 200 literes hordó, amely már teli van a még festetlen és olcsó fűtőolajjal. Két évig nem kell a Mercedesnek befordulnia a töltőállomásokra. Győzött az előrelátás, a praktikus gondolkodás, a józan logika — sóhajtottak a többiek. Mi pedig mehetünk a Daciánkkal a...

Kollégám néhány évvel ezelőtt kiszámolta, hogy ha a különböző fogyasztáscsökkentő anyagok népes sorát egyszerre alkalmazná, akkor a reklámszövegek értelmében Zsigulija nem fogyasztaná, hanem termelné a benzint. Sajnos, a dolog nem jött be. Így aztán most a fél Magyarország meg van félemlítve: a taxissztrájk hullámai is elcsendesedtek, oletykákat igen, kormányzati terveket nemigen szellőztetnek a december végi szelek. Szegeden is — főleg a Belvárosban — fuldoklunk a benzingőzben, miközben hiába idétlenkedünk parkolóhelyet keresve. De hát gondolhatta-e a zseniális Lechner Lajos, aki megtervezte ezt az európai példájú, sugaras-gyűrűs városszerkezetet, hogy egyszer, száz év múlva, minden út a Belvárosba vezeti az ide érkezőket.

Elnézem a fönti képet, s még mindig azt mondom, inkább itt, Szegeden, még ha drágább benzinért is! Csak legyen...

Tandi Lajos

Szegedtől Floridáig

Nem baj az, ha a mérnökök is jól tudják a felsőbb „matekot", sőt. Számos példát hozhatnánk: a mérnökhallgató egyszer csak fogja magát és átmegy matematikussá. Így vagyunk *Kármán Tódorral*, aki ugyan megszerezte a mérnöki diplomát is. Így állunk valahogy a hazai, a szegedi matematikaiskola kiváló amerikai szóvivőjével, *Radó Tiborral*, aki Szegeden szerezte meg oklevelét a *Riesz Frigyes* és *Haár Alfréd* nevével fémjelzett tanszékeken. A matematika e két zseniális apostola fejlesztette ki városunkban azt a világba is kikacsintó, Európa-hírű centrumot, amely 70 év távlatából is munkál a tudományért, a tudományegyetemért és a városért.

Radó, miután megszerezte diplomáját, és doktori szigorlatát Riesz Frigyes tanszékén elkészítette, ugyanott adjunktusi állást kapott. Később a Rockefeller-alapítvány ösztöndíjával Münchenben, azt követően az amerikai Harvard Egyetemen oktatott és kutatott. Professzori kinevezést 1930-ban kapott Ohio állami egyetemén. Ott végezte attól kezdve alkotó és oktatómunkáját. 1948-ban vonult nyugalomba, de a szaktudományától nem, azt művelte egészen haláláig. A Florida állambeli New Smyrna Beachben hunyt el, 25 esztendeje, 1965. december 28-án.

Radó Tibor *ragyogó alkotó zseni*, tudós volt, aki egész életének művét, kinetikáját és dinamizmusát Szegeden vette fel. Riesz Frigyes irányította figyelmét *Geőcze Zoárd* (1873—1916) és a francia *Henri Lebesgue* által művelt tudományág, a *felszínszámítás* problémáira.

A világ matematikusainak figyelmét már 1928-ban megjelent dolgozatával felkeltette, ugyanis abban a felszínmérés addigi eredményét — főként Geőczéét — továbbfejlesztette. Következő írásai Berlinben, majd Amerikában jelentek meg a *minimálfelületek* problémaköréről. E területen olyan problémákat oldott meg, amelyek Euler óta nyitottan maradtak. Egész élettevékenységét bemutató nagy munkája New Yorkban jelent meg 1948-ban, *Length and area* címmel. Szaktudományának művelése közben igen gyümölcsöző kapcsolatot alakított ki a világ e területen munkálkodó matematikusaival, köztük az olasz *Cecconével*, miközben eljutott az analízis topológiai megalapozásához. A szegedi iskolát nem felejtette el sohasem, és mindig barátilag gondolt vissza a városra.

Több tanulmányában foglalkozott a különleges komform leképzésekkel és a Riemann-felületekkel. Berlinben, 1937-ben megjelent könyvében *(Subharmonic Functions)* jelentősen és alkotóan hozzájárult a felszínmérés elméletéhez. De jelentőset alkotott a matematikai logikában és az automataelmélet matematikájában is. Alkotó évei alatt ezt a szép tudományágat szinte világszerte összefogta.

Erre a kiemelkedő tudományalkotóra — aki Budapesten, 1895. június 2-án született, értelmiségi családból — indító iskolája és városa, *Szeged is büszke lehet.*

Bátyai Jenő

Morzsák a Bibliából

ARANYAT, TÖMJÉNT és MIRHÁT vittek Betlehembe az újszülött Jézus előtt hódoló napkeleti bölcsek vagy három királyok, ajándékul. Nagyon sokszínűen virágzó népszokás lett ebből az igazán drámai bibliai eseményből. A karácsonyünnep során a televízióból látható, rádióból hallható, óvodáktól a művelődési házakig immár elburjánzott „valaminek az eredetijét" közölni kért több kedves olvasónk.

Íme, az eredeti újszövetségi részlet fordítása: „Miután Jézus megszületett a júdeai Betlehemben Heródes király napjaiban, íme, keletről mágusok jelentek meg Jeruzsálemben, s ezt mondták: Hol van a zsidók királya, aki most született? Ugyanis láttuk az ő csillagát, mikor feltűnt, s most azért jöttünk, hogy hódoljunk neki." (Máté ev. 2:1-2.)

Évezredeken át Babilon és Perzsia volt a csillagászat tudományának hazája, megfigyeléseikről igen pontos és jelentős feljegyzéseket készítettek. Sőt még zsidók is maradhattak ott a babiloni fogságba hurcoltatás idejéből (Kr. e. VI. század). Ami megragadta a csillagok mozgását figyelemmel kísérőket, az a Halak csillagképében a Jupiter feltűnése volt, a Szaturnusz közelében, melytől a Mars távolodott. Ez a konstelláció Kr. el. 7-ben háromszor egymás után megismétlődött. Az asztrológia szabályai szerint ebből a következőket olvasták le: Jupiter, a királyi csillag megjelent a Halak — Amurra országainak: Szíria, Fönícia és Júdea — csillagképében a Szaturnusz, a zsidók bolygója közelében, ahonnan a Mars távolodóban, hanyatlóban van. Jelentése: hanyatlik Mars, a zsidók ellensége, és születik a zsidókról egy király, akinek hatása nem csupán népére, hanem az egész világra is irányul. Erre mutatott e konstelláció viszonya a Naphoz. Ilyen konjunkciót nem láttak többet egynél, Kr. előtt 860 évvel, és nem ismétlődött 1940-ig.

Az Ószövetség sok próféciát feljegyzett arról, hogy Isten összegyűjti népét a Föld széléről is. A mágusok lehettek közülük valók, vagy teljesen pogányok, arról megismételten értesültek, hogy az egész világra érvényes üdvöt hozó király született a zsidóknál, kivel közvetlen kapcsolat szerzésére érdemes ezer kilométernel többet is elmenni, hódolni neki. Horoszkópjaik helyett biztosabb és erősebb szabadítót, bűntől, hiábavalóságtól megváltót választották életük vezéreül és oltalmazójául. Ajánlom ezt figyelmébe a mai horoszkópokra figyelő, támaszkodó embereknek, hogy van biztosabb és hatékonyabb úra az életnek és a világnak, akihez a horoszkópkészítők is elmentek.

„Bementek a házba, ott meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, térdre borultak, és hódoltak neki. Majd kinyitották a kincsesládájukat, és ajándékokat vittek hozzája: aranyat, tömjént és mirhát." (11-12.) Királyi ajándékok ezek, talán ezért nevezte a hagyomány adóit három királyoknak, jól rímelő névvel is felruházva őket: Gáspár, Menyhért, Boldizsárnak.

Aki aranyát adja a világ királyának, azt fejezi ki, hogy élete anyagi javait uralma alá helyezi, rábízza magát pontosan először abban a vonatkozásban, amit az emberek leginkább nélküle szeretnek megoldani; esetleg egy kis adományt juttatva neki is. Leborulással az arany a teljes odaadás jele.

A tömjén gyönyörűséges illat. A felmagasztalás, a hódolat kifejezésére füstöltették. Kissé bódító is az illata. Talán azért, mert Krisztus oltalmában önfeledten lehet boldognak lenni.

A mirha szintén egy keleti fa gyantája, amit gyógyszernek és balzsamozószernek is alkalmaztak. Jézus testét is ezzel akarták bebalzsamozni. Szimbolizálja ezzel az ember azt, hogy a betegségével és halálával is magát arra az Úrra bízza, aki a feltámadás és az élet. (János ev. 11:25.)

Bizony, nem gyermekes játéknak, hanem nagyon jelentőségteli és magunkat jelképező ajándéknak tekinthetjük az ARANYAT, TÖMJÉNT és MIRHÁT.

Papp László
református lelkész

Telefon-hírek

A Magyar Távközlési Vállalattól kapott tájékoztatás szerint a volt szocialista országok 1991. január 1-jétől a nemzetközi távbeszélő forgalomban is áttérnek a konvertibilis valutaelszámolásra, s ennek következtében drágulnak a Magyarországról kezdeményezett telefonbeszélgetések. Csehszlovákiába és Romániába, valamint a Szovjetunió Kárpát-ukrajnai területére az egyperces beszélgetés díja az eddigi 25 helyett 32 forint lesz, míg a bulgáriai és lengyelországi telefonálásért percenként 25 helyett 40 forintot kell fizetni. A Szovjetunió Kárpát-Ukrajnán kívüli részébe változatlanul 50 forintot számolnak percenként a telefonálásért, s nem változik a jugoszláviai telefonbeszélgetés percenkénti 32 forintos díja sem.

*

A Magyar Távközlési Vállalat értesíti a japán fővárosba telefonálókat, hogy — közép-európai idő szerint — 1990. december 31-én 17 órakor a tokiói hétszámjegyű telefonszámok 8 számjegyűre változnak. Eszerint a változatlanul maradó jelenlegi hét szám elé egy 3-as kerül